

Slova, slova, slova, ...

Od ranního probuzení až po uléhání na lůžko provázejí náš každodenní život slova. Má to tak být, řeč odlišuje člověka od ostatních tvorů, řeč má být prvním ukazatelem toho, že člověk je tvor rozumný, Homo sapiens. Slova jsou šaty pro naše myšlenky, představy či pojmy, které chceme vyjádřit navenek. Slova jsou vyjádřením naší vlastní existence a jsou mostem do společenství s druhými lidmi.

V této souvislosti se jeví pozoruhodně náhled semitských národů na slova. V semitském myšlení značí slovo víc než pouhou věc, než sdělení myšlenky, než reprodukci nějaké skutečnosti. Slovo samo je skutečností, je událostí samou. Je působivé a dynamické.

A právě z této dynamiky a působivosti vyvstává nutnost zodpovědnosti za slova, která vycházejí z našich úst. V knize Příslloví můžeme číst: „V moci jazyka je život a smrt“, Pán Ježíš říká, že budeme skládat účty z „každého planého slova“ a „vaše slovo buď ano, ano – ne, ne, co je nad to, je ze zlého“.

Expanze slov v našem životě je všudypřítomná. Po většinu času se nacházíme uprostřed mluvení, hlásání, přesvědčování, překřikování, zdůvodňování, ... Kolik z těch slov je skutečných plodů ducha, kolik z nich je utrácením času.

Jediné slovo vyřčené v pravý čas může zachránit život člověka, může ho pozvednout, vzkřísit, obnovit. Jediné slovo může také člověka srazit na kolena, ranit na celý život, zpřetrhat pouta důvěry. Kolikrát naše slova pomohla, kolikrát také ublížila ...

Nezodpovědná slova zatemňují ducha a vrhají na náš život stín. Není však krásnější žít na slunci? Kéž nám postní doba pomůže vyjít ze stínu do slunečního jasu, kde slova jsou pouty mezi lidmi a nikoli zdmi.

Josef Poživil

Velkopáteční zamyšlení

Cítím se sama, velmi sama. Dokonce se mi zdá, že i Ty jsi mne Pane opustil, a to právě ve chvíli, kdy jsem Tě nejvíce potřebovala. Velkou nespravedlností jsem byla donucena upadnout. Bránila jsem se, ale nic jsem nezmohla – byla jsem sama. A teď nemám sílu vstát. Bojím se, že mě ostatní ušlapou a já už nikdy nevstanu. NE! To si ty určitě nepřeješ! Pomoz mi, prosím. Bez Tebe nic nezmůžu. Jsem strašně slabá na to, abych vstala a šla dál. Podej mi, prosím, svou ruku. Nenech mne tu ležet! – Nebo nevidíš mou nataženou dlaň, která touží jen po tom, aby ji někdo uchopil, aby se jí někdo dotknul? Možná je to Tvůj plán. Možná si uvědomím něco, na co bych předtím nikdy nepřišla. Asi si to zasloužím. Ano, byla jsem příliš uspěchaná a zahloubaná ve svých problémech. Nevnímala jsem krásu každého dne. Většinou jsem byla rozladěná a odmítala vše, co křížilo mé plány. Neděkovala jsem Ti. Ty jsi mi každý den připravil něco nového. – Nějaké překvapení. Snažil ses, aby to pro mne bylo to nejlepší. A pak ses těšil, jak se budu tvářit, jak mi začnou cukat koutky a já se usměji. Usmála jsem se, ale na Tebe jsem ani nevzpomněla. Děkuji Ti Pane, že k Tobě mohu natáhnout svou ruku a čekat, až ke mně přijdeš. Děkuji.

Diety

V dnešním moderním světě se většina z nás s pojmem „dieta“ již setkala. Toto slovo na první pohled vypadá skoro jako každé jiné, ale ve skutečnosti představuje mnohem více. Mnozí lidé drží diety, aby byli štíhlí, ze zdravotních důvodů či prostě jen tak, že je to módní... Taková dieta v sobě zahrnuje mnoho odříkání a dodržování předem stanovených a vyzkoušených zásad. Každá je ve své podstatě originální, ale ve skutečnosti jsou všechny spojeny určitým mostem.

Je vskutku zajímavé, že i náš časopis Gabriel měl možnost se s tímto slovíčkem během posledního měsíce setkat. I my jsme byli tři, pak dva a Boží prozřetelností jsme opět tři. O kom hovořím? O členech redakční rady.

Jak si mnozí, všímaví čtenáři všimli, došlo také ke snížení počtu stran z 16 na 8, nákladů z 18 na **9 Kč** (ačkoliv jsme redukovali co se dalo, doufáme, že nikoliv na úkor kvality) a v tiráži nám ubylo jedno „podstatné“ jméno, jak jsem již uvedla. Chtěla bych touto cestou poděkovat za spolupráci a vyvíjené aktivity v naší farnosti – Petru Jelenovi. V průběhu jeho působení v naší farnosti se mu podařilo zahájit mnoho dobrých činností. Například bych připomenula rozjezd dětské kapely, vánoční evangelizační pásmo pro základní školy a v neposlední řadě také vydávání našeho časopisu a mnohé další.

V souvislosti s jeho odchodem mi na mysl přichází hned několik otázek: Bude dětská kapela i nadále pokračovat ve své odvážné, avšak prospěšné činnosti? Najde se někdo schopný vést tuto kapelu? Vždyť kde jinde by se měla projevit naše křesťanská láska, než právě na našich dětech. Domnívám se, že i když je ve

světě mnoho nenávisti a zlomyslnosti, tak i přes to bychom měli dokázat sloužit, rozdat se a obětovat se.

V měsíci únoru proběhlo zasedání pastorační rady, na kterém se hovořilo, mimo jiné, i o vydávání našeho časopisu a o jeho dalším směřování. Bylo doporučeno provést určité úpravy, jak po stránce obsahové, tak po stránce typografické.

*Tělesné choroby dokážeme vyléčit
pomocí medicíny,
ale jediným lékem na samotu,
zoufalství a beznaděj je láska.
Mnozí lidé by dali život za kus chleba,
ale mnohem víc je těch,
kteří by dali život za trochu lásky.
(Matka Tereza)*

Věříme, že tento časopis nebude pouze záležitostí tříčlenné redakční rady, ale celé farnosti. Proto se těšíme na vaše příspěvky, které můžete předávat buď osobně členům redakční rady nebo zasílat na email uvedený v tiráži.

Jak je vidět, proběhlo mnoho změn. Nyní by se nabízelo, že budeme zdraví, štíhlí, plní energie a života. Ale některé diety mohou být zdraví škodlivé a některé až smrtelné. Doufám, že v souvislosti s těmito dietními změnami aplikovanými na náš časopis, nedojde také k redukci hlavního cíle našeho počínání, tj. šířit zprávy, které do našeho života vnesou světlo.

Proto bych nám všem z celého srdce přála, abychom byli lidmi, kteří šíří světlo a ne těmi, kdo šíří tmu.

Terezie Nováková

Finanční situace časopisu – únor 2005

Vybráno	1265 Kč
Celkové náklady	1315 Kč
Počet výtisků	70 ks
Náklady na 1ks	18,80 Kč

Všem dárcům upřímně zaplat' Pán Bůh!

Z kronik našich předků aneb to dávno odvál čas

L. P. 1847 byly zvony: Petr, Pavel, Marie a Pius od zvonaře královehradeckého Karla Paula ulity a téhož roku 2. září Nejdůstojnějším pánem Karlem Hanlem, biskupem královehradeckým, na zdejších náměstí slavně posvěceny

L. P. 1846 zhotovil Pražský hodinář František Sommerecker hodiny na věži. O vánocích počaly ponejprv bítí.

Velikonoce

Velikonoční svátky jsou vrcholem celého církevního roku.

Květná neděle

Je poslední postní nedělí, po níž začíná "Svatý týden". Označení "květná" připomíná Ježíšův slavný vjezd do Jeruzaléma před židovskými velikonočními svátky - paschou, kdy ho zástupy nadšeně vítaly a mávaly ratolestmi. Při bohoslužbách této neděle se poprvé čtou "pašije" (= texty evangelia, které popisují zatčení, odsouzení a umučení Ježíše Krista). Dodnes je častým zvykem pašije zpívat či dramatizovat.

Svatý týden

Poslední dny postní doby mají název "Svatý týden". Jsou obecně věnovány památce Ježíšova utrpení - to je však jen jeden pól velikonočního tajemství. Celistvé poselství Velikonoc je obsaženo v tom, že Kristovo utrpení má svůj cíl v Ježíšově zmrtvýchvstání a ve vykoupení člověka.

Velikonoční třídenní (triduum)

Vrcholem a středem liturgie křesťanů je slavnost tří velikonočních dnů utrpení, smrti a zmrtvýchvstání Páně. Toto třídenní začíná večerní mší (po západu slunce) na Zelený čtvrtek a končí modlitbou večerních chval o velikonoční neděli. Slavnost Velikonoc je tak tvořena Zeleným čtvrtkem, Velkým pátkem, Bílou sobotou a Nedělí zmrtvýchvstání. (Podle židovského počítání začínal nový den po západu slunce, proto jsou tyto dny skutečně tři.)

Zelený čtvrtek

Mší, která se slaví večer, si církev připomíná poslední večeři, při které Ježíš ustanovil památku na své utrpení a smrt. Jako výkupné za hříchy každého člověka obětoval Bohu Otci své tělo a svou krev pod způsoby chleba a vína a předal je apoštolům. Učinil to během židovské velikonoční hostiny (paschy), připomínající "egyptské události": vyvedení z otroctví v Egyptě do zaslíbené země a Boží ochranu před smrtí pro všechny, kdo své domovy označili krví obětovaného beránka.

Velký pátek

Ježíš přijímá rozsudek smrti v den, kdy byli v Jeruzalémském chrámě obětováni velikonoční beránci. Stává se novým velikonočním beránkem, který svou smrtí zpečetil novou věčnou smlouvu mezi Bohem a lidmi, smlouvu o spáse každého člověka. V tento den se od pradávna neslaví mše, jen liturgická

památka, která se skládá ze tří částí: bohoslužby slova, uctívání kříže a přijímání.

Těžištěm bohoslužby slova jsou pašije podle evangelisty Jana. Poukazují na Ježíše - beránka a ztotožňují jeho oběť na kříži s velikonoční obětí na odpuštění hříchů a vítězstvím nad smrtí. Kříž je zde zobrazen jako vítězné znamení vykoupení. Ježíšovo "dokonáno jest" na kříži je jeho triumfem. Nápis na Ježíšově kříži, napsaný hebrejsky, řecky a latinsky - v tehdejších jazycích, poukazuje na fakt, že Ježíš přináší spásu lidem všech národů. Jedním z projevů účasti na Kristově utrpení za naše hříchy je velkopáteční půst.

Bílá sobota

Bílá sobota je připomínkou Ježíšova přebývání v hrobě a jeho sestoupení do podsvětí. Je to den modliteb, rozjímání a postu. Na Bílou sobotu církev neslaví mši.

Velikonoční noc

Velikonoční noc zvěstuje smrt a vzkříšení v jediném celku. Vyjadřuje velikonoční vítězství nad smrtí a "přechod" (pesach) z područí utrpení a smrti do života svobody a plnosti. Slavnost Veliké noci je odedávna nocí bdění, v níž křesťané očekávají zmrtvýchvstání Páně a slaví je.

Velikonoční vigilie (bohoslužba v předvečer svátku) byla od prvních křesťanských dob noční slavností a končila teprve společným stolováním za rozbřesku nového dne.

Oslava Velikonoční noci má tuto strukturu:

- oslava velikonočního světla (velikonoční oheň, velikonoční svíce - "paškál")
- bohoslužba slova
- křestní obřady (svěcení vody, obnova křestních slibů, křest)
- bohoslužba oběti - eucharistie

Neděle zmrtvýchvstání

Mše této neděle má být co nejslavnostnější. Paškál (velikonoční svíce) - symbol Ježíše Krista, který přemohl hřích a smrt, má být viditelně umístěn v presbytáři.

Bedřich Novák

Velikonoce 2005 v chrámu sv. Petra a Pavla v Čáslavi

Počínaje Květnou nedělí – 20.března 2005 – začíná Svatý týden – nebo-li Velký (hebdomadam sancta, major), také pašijový. Svá jména má proto, že se v něm slaví velká a přesvatá tajemství našeho vykoupění. Pašijový jej v české řeči nazýváme, protože se v něm čtou ze všech 4 evangelistů zprávy o umučení (passio) a smrti Pána Ježíše.

Církev svatá plna soustrasti prožívá všechna muka Spasitele. Její smutek dostupuje v posledních třech dnech Svatého týdne (triduum sacrum) nejvyššího stupně. Umlčuje zvony a zbavuje oltář všech ozdob, v temných hodinkách (tenebrae) pláče nad mukami toho, jenž za lásku dostal rány, trny a hřeby. Křesťané se v dřívějších dobách zdržovali v tento týden rukodělných prací, aby mohli Spasiteli věnovat chvíli soucitného rozjímání. Křesťanští císařové zastavovali soudní řízení, zakazovali vymáhání dlužných částek a často dávali milost zajatcům a trestancům. Kéž by dnes byla svatost těchto dní zdrojem velkého povznesení našich duší, které si uvědomili špatnost hříchu a nekonečnost lásky Boží!

Chrámový sbor připravil pro tento Svatý týden a Hod Boží velikonoční následující zpěvy:

Květná neděle (9.00h)

Pašije podle sv. Matouše (Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Mattheum), které dle pašijí Václava Karla Holana Rovenského z roku 1690 a starobylé tradice složil pro smíšený sbor a jednotlivé sólové hlasy B. Kašpar a to bez doprovodu varhan.

Dále smíšený sbor provede skladbu B. Fidlera: O salutaris hostia.

Velký pátek (18.00h)

Památka té nejtruchlivější události, která se kdy na světě přihodila. Syn Boží z lásky k Otcovi a z lásky k nám podstoupil ukrutnou a potupnou smrt kříže! Pašije podle sv. Jana (Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Joannem). Smíšený sbor a jednotlivé sólové hlasy bez doprovodu. Uctívání sv. Kříže – tento dojemný obřad povstal v Jeruzalémě, když byl nalezen pravý kříž sv. Helenou. Byl pak každým rokem o Velkém Pátku vystaven k uctění věřícími. Z Jeruzaléma se tento zvyk rozšířil po celé církvi.

Zpívají se tzv. Improperie – Žaloby, v nichž Vykupitel něžným způsobem vypočítává svému lidu, co pro něj učinil a jak on mu odplatil. Zpíváme Popule Meus – T. L. de Vittoria (1548-1611). Smíšený sbor bez doprovodu. Na slova kněze odpovídají zpěváci řecky a latinsky. Tím se vyjadřuje,

že Židé Krista zavrhli, kdežto pohané (Řekové a Římané) jej uznali. Je to také znamením, že pod křížem se sjednocuje veškeré lidstvo. A konečně i historická upomínka, že ve starých dobách konala se v Římě bohoslužba také řecky.

Lide můj, co jsem ti učinil? Nebo v čem jsem tě zarmoutil? Odpověz mi! Svatý Bože, Svatý Silný, Svatý Nesmrtelný! Smiluj se nad námi. Dále budeme zpívat chorál „Ukřižovaný Kriste“ ze sbírky Chvály Božské (Tábor 1580-82), který pro smíšený sbor bez doprovodu upravil Bohuslav Korejs. Při přijímání chrámový sbor bude zpívat: Bone Jesu – G. P. Palestrina (1526-94) úprava pro smíšený sbor bez doprovodu.

Hod Boží velikonoční (9.00h)

Slavnostní mše in D (Festmesse in D) pro sóla a smíšený sbor s doprovodem varhan složil Jan Nepomuk Škroup (1811-92) mladší bratr Františka Škroupa. Po druhém čtení chrámový sbor zpívá Graduale – Haec Dies – složil Josef Schiffels – smíšený sbor s doprovodem varhan. „Tento jest den, kterýž učinil Pán. Veselme se a radujme se v něm. Oslavujte Hospodina, neboť jest dobrý a na věky trvá milosrdenství jeho. Aleluja! Kristus je obětován, jakožto náš Beránek velikonoční. Aleluja!“ Při obětování – Offertorium – Terra Tremuit – složil A. Edenhofer – smíšený sbor s doprovodem varhan. „Země se třásla a pak ztichla, když Bůh povstal k soudu. Aleluja!“

Karel Karlík

Chrámové schola o velikonocích

SLAVNOST ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ

Velikonoční vigilie

26.3. ve 20.00 h chrám sv. Petra a Pavla v Čáslavi

V den slavnosti

27.3. v 8.00 h chrám sv. Františka Serafinského v Golčově Jeníkově

27.3. v 9.30 h chrám sv. Gotharda v Potěhách

Zpěvy v liturgii Svatého týdne (P. Josef Olejník)
Cantica Comeniana (Petr Eben)

Čáslavská chrámová schola
(www.chramovaschola.cz)

Na rozloučenou...

Tyto řádky patří Vám všem z čáslavské farnosti, se kterými jsem se stýkal takřikajíc na dálku, prostřednictvím bohoslužeb, letmých pozdravů a v poslední době právě na stránkách Gabriela. Mezi umělci se tomu říká derniéra, jistě mohu použít i slova resumé, neboli hodnocení. Při nástupu mé pastorační praxe v Čáslavi mě Mons. Socha vyzval, abych se snažil o oživení farního společenství a navázání kontaktů s civilním životem města, což vnímal jako prospěšné, do té doby nenaplněné cíle. Pustil jsem se do jejich realizace s radostí a přesvědčením, že se mi je v brzké době podaří dosáhnout.

Tak záhy vznikla naše dětská kapela, se kterou jsme se hodně nacvičili a potom nahráli při dětských mších. Pro každého z nás to byla dobrá škola, nebylo vždycky snadné najít ideální složení pro akustické potřeby kostela, každopádně jsme udělali pokrok již v našem „žest'ovém“ období s kluky Fidlerovými a nebýt jejich nadšení, nikdy by se kapelu nepodařilo uvést do chodu. Díky. Od počátku nás provázel buben Franty Nováka a hledání správných rytmů přineslo správnou tvůrčí atmosféru. Výborně vykryštovala i varhaní sekce, kde Marek s Vaškem působí stále lépe, nenahraditelným asistentem a zpěvákem byl David, stejně jako se na ozvučná dřívka osvědčil Lukáš. S velkým odhodláním nás svým zpěvem provázely naše dívčí sbory. Poslední dobou se zařadil Martin se svou kytarou a díky tomu má kapela jistě i další dobré perspektivy. Podařilo se.

S radostí myslím na spolupráci s Terezií při naší vánoční evangelizaci na základních školách Čáslavi a okolí. Kdybych si něco velmi přál, tak aby se právě na tomto poli podařilo nějakým způsobem pokračovat. Je to výzva pro ty mladší z Vás, kteří se chcete skutečně zasadit o Kristovu věc. Hodně Božího požehnání. O Gabrielovi jistě mluvit netřeba a myslím, že se jistě najde dost těch, kteří rádi do tohoto rozjetého vlaku naskočí. Vždycky však za jmény zdobícími vložené články zůstane hlavně bezejmenná práce těch, bez kterých by dokonce ani takový anděl jako Gabriel svá křídla neroztáhl. Kéž se mu to podaří a udrží nějakou životnou podobu, aby mohl být prostorem pro nejširší fórum členů farnosti, aby to byl Váš časopis, k jehož rozvoji Vás bude také co nejvíce přispívat a to spíše svou pomocí.

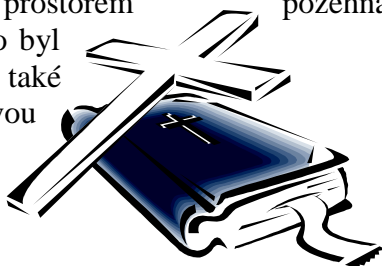
Nezapomenutelné byly kursy angličtiny, kterou jsem vyučoval pro všechny zájemce vždycky ve středu a jsem moc rád, že to pro mě byla příležitost něco si z tohoto jazyka skutečně osvojit. Děkuji také za příležitost, kterou jsem dostal ve sboru ing. Karlíka, byl ke mně vždy přísný a spravedlivý, jen jak z povzdálí od někoho zaslechl o nějaké falešnosti, ale vše vyvažoval svým humorem a bodrostí. Další hudební aktivitou byla naše big-beatová skupina. Prý se to pro duchovního nehodí, hrát big-beat. O tom já nic nevím, ale jistě jsou věci, které se pro duchovního nehodí jistě. Děkuji paní Dufkové za její pravidelné dodávky jídla a panu Dufkovi za vytrvalý dovoz za jakéhokoli počasí. Stejně všem, kteří mě někdy jako hladového nezištně nasýtli.

Velkou radostí pro mě bylo, že se podařilo naplnit i čistě evangelizační záměr vedení z Hradce. Na faře se začalo scházet společenství mladých ze zemědělské školy. Měli otevřenou mysl pro duchovní témata, oceňovali působivost křesťanských písní i krásu liturgie v chrámu. Pravda, byli nevěřící, zatím, a jestli to s nimi teď takto zůstane, to už není má věc, ale jestli by se našel někdo, aby se s nimi spolu s Terezií podělil o bohatství víry...Moje místo na místním gymnáziu, kde jsem navázal kontakty a posléze vyučoval asi těžko někdo nahradí. Každý vyniká ve svém oboru a sledujeme různé cíle. I zde je mnoho mladých lidí, kteří mají zájem o duchovní svět. Nejsou tak daleko, jak si myslíme, ale člověk musí předvést něco, čeho si mohou vážít. Rozuměli jsme si moc.

Nakonec přišly ty dopisy, které jsem nikdy neviděl, ale byly prý plné starostí o můj život, upřímné péče. Ne, že bych ji také nepotřeboval, jen toho bylo nejspíš moc. V takové situaci nemohu pisatelům poděkovat. Nechám to na Bohu. Vedení z Hradce mi pak po konzultaci s knězem za všechno poděkovalo. Těžko mohu říci, že mě to potěšilo a odevzdávám to do Božích rukou rovněž. Tento článek byl ode mě vyžádán. Jsem rád, že jsem mohl napsat hodně dobrého a nedokážu si ani přát nic jiného, než aby život farnosti dál běžel v co největší plnosti Božího požehnání.

Váš v Kristu

Petr Jelen

Pout' do Staré Boleslavi

V sobotu 26. února v 7.00 hodin jsme se sešli před kostelem sv. Petra a Pavla, abychom autobusem odjeli na pout' do Staré Boleslavi. Dříve se na toto poutní místo chodilo pěšky s procesím. U autobusu čekal náš duchovní otec Pavel, aby nás vyprovodil a požehnal nám na cestu. Řekla jsem mu, aby na nás vzpomínal, že na něho budeme také myslet. S úsměvem na tváři mi to slíbil a já jsem mu za to byla velmi vděčná.

A už jsme odjížděli k naší Matičce, ke které čáslavská farnost putuje již přes 200 let – je to slib, který se nemá zapomenout. V autobuse jsme se pomodlili bolestný růženec, zazpívali mariánské písně a také několik dětských písní. Jelo nás 20 dospělých, 4 děti školou povinné a 2 studenti, kteří jeli zdarma. Bylo mi velice líto, že jelo tak málo dětí. Když jsme přijeli do Staré Boleslavi šli jsme se pomodlit do kaple k sestřičkám – bylo tam velmi útulno. V 9.00 hodin byla v kostele P. Marie mše svatá, jako každou poslední sobotu v měsíci obětovaná na úmysl obrácení českého národa. Čáslavští poutníci byli

tříkrát přivítáni. Mým největším duchovním zážitkem bylo to objetí Pannou Marií. Letošní pout' byla zvláštní tím, že se uskutečnila v postní době, nikoliv jako předtím v předchozích letech o Svatodušních svátcích.

Poprosili jsme sestřičku, aby pan farář v přímlovách vzpomenu na živé i zemřelé poutníky z Čáslavi, na naše duchovní otce Pavla a Václava a na všechny naše nemocné. Po mši svaté před uctěním Panny Marie přednesla Tereška Nováková básničku k Panně Marii, která se zde již prý 15 let neříkala. Poté Martin a Honzík Fiedlerovi položili kytičku Panně Marii a s lítostí jsme se rozloučili. Plni duchovní posily a nadšení jsme Matičce slíbili, že dá-li Pán Bůh se zde v roce 2006 opět shledáme. Při zpáteční cestě autobusem jsme poděkovali za cestu krátkou modlitbou a v Čáslavi se slzami v očích se loučili. Dá-li Pán Bůh za rok nashledanou.

Jaroslava Dufková

Skrutinia

Jak jste si všichni určitě všimli, poslední tři postní neděle se při ranní mši svaté konaly po homilii obřady, které nejsou zcela obvyklé a o jejich významu většina lidí pouze něco málo tuší. Napadlo nás tedy, že by nebylo na škodu podat o skrutiniích krátkou informaci.

Skrutinia jsou obřady, které mají očišťovat mysl i srdce katechumenů, tzn. lidí, připravujících se na přijetí svátosti křtu o velikonoční vigílii. Posilují je proti pokušení, pomáhají jim, aby uzrál jejich správný úmysl a povzbuzují je, aby rozhodněji pokračovali ve snaze milovat Boha. Jádrem skrutinií jsou jednoduché exorcismy – těmito obřady jsou čekatelé křtu vyprošťováni z následků hříchu a z ďábelského vlivu,

jsou posilováni na své duchovní cestě a otevírají svá srdce k přijetí Spasitelových darů.

Skrutinia jsou tři – proto, aby katechumeni získali hluboké poznání Krista Vykupitele, který je živá voda (evangelijní správa o samařské ženě), světlo (evangelium o slepém), vzkříšení a život (evangelium o vzkříšení Lazara).

Z vlastní zkušenosti musím říci, že skrutinia opravdu plní svou funkci, totiž že očišťují mysl a srdce a umožňují tak člověku lepší připravenost na křest. Zvláště když se za něj modlí takové farní společenství, jako je to naše.

Martin Jusko

Ze života kůrovce

... aneb informace a novinky z historie, současnosti i plánované budoucnosti bezprostředně spjaté s čáslavským kůrem, jeho hudbou i jeho „obyvateli“ Tentokrát něco o čáslavském varhaníkovi Janu Josefu Dusíkovi ... a jako bonus několik úloh pro čtenáře.

Jan Josef Dusík pocházel z typické rodiny českých kantorů a hudebníků. Narodil se 16. srpna 1738 v Mlázovicích (okr. Jičín). Po otcově předčasné smrti se vzdělával u svého strýce, kantora Jana Vlacha ve hře na housle, klavír, hoboj, fagot a varhany. V šestnácti letech se stal výpomocným učitelem v malé vesničce Lánov u Vrchlabí. Poté působil jako

učitel a varhaník v Chlumci nad Cidlinou a od r. 1758 v Čáslavi. Roku 1759 se oženil s Veronikou Štěvetovou, výbornou harfenistkou, dle dobových pramenů „hodnou toho, aby byla manželkou Johanna Josefa Dusíka“. Z jejich osmi dětí (3 synové a 5 dcer) se tři zapsaly do evropského hudebního povědomí: Jan Ladislav (1760–1812), mj. v dětství též varhaník v Čáslavi a během studií v Jihlavě, Kutné Hoře a pražském Emauzském klášteře, především však klavírista, skladatel evropského významu a hráč na skleněnou harmoniku (úkol č. 1 – navštiv galerii Městského muzea v Čáslavi v Jeníkovské ulici, kde je vystaven jeden z exemplářů tohoto nástroje), dále pak

František Josef (1765–1816), který stejně jako jeho bratr v dětství zastupoval svého otce u čáslavských varhan a také hrál na varhany v Emauzích, poté působil jako koncertní mistr v Benátkách a milánské La Scale a jako varhaník v Lublani, a konečně

Kateřina Veronika Anna ((1769–1833), zpěvačka, klavíristka a harfenice, která žila v Londýně...

... pokračování v příštím čísle.
Petra Bělohlávková

Okénko světců

Anežka Česká

(svátek tradičně 2. března, nověji 13. listopadu)

Narodila se roku 1211 v Praze jako deváté dítě z manželství Přemysla Otakara I. a Konstancie, dcery uherského krále Bély III. Jako tříletá byla Anežka podle tehdejších zvyklostí při dynastických sňatcích zasnoubena stejně nezletilému polskému knížeti Boleslavovi, synu Jindřicha I. Bradatého. Anežka byla poslána na výchovu do polského cisterciáckého kláštera v Třebnici, kde vyrůstala pod vlivem velkého příkladu života Hedvičina. Když po třech letech Anežčin malý snoubenec zemřel, vrátila se domů. Její další výchova pokračovala v klášteře premonstrátek v Doksanech. O čas později jí její otec vyjednal nové zasnoubení s Jindřichem, synem císaře Fridricha II. Anežka se musela znovu rozloučit s Prahou a nastoupit novou cestu, tentokrát do Vídně ke dvoru babenberského vévody Leopolda. Byla zde vychovávána Leopoldovou dcerou Markétou, svou pozdější sokyní. Když ze sňatku sešlo, rozhodla se zasvětit svůj život Bohu.

Už před opětovným návratem do Prahy se dozvěděla o založení Řádu chudých paní Klárou z Assisi a zcela přijala myšlenky sv. Františka i Kláry. V roce 1228 požádal o Anežčinu ruku anglický král Jindřich III., ale byl odmítnut. Její bratr Václav I. jí daroval pozemky u řeky Vltavy, kde Anežka spolu se svou matkou Konstancií v blízkosti pražského kostela sv. Haštala zakládá špitál, první v našich zemích vůbec. Už ve stejném roce 1231 zakládá i klášter Na Františku a rozhoduje se i pro vstup do řádu klarisek. O tři roky později skládá Anežka řeholní sliby. Při špitále později vznikl samostatný rytířský řád křížovníků s červenou hvězdou.

V pražském klášteře se snažila zavést původní přísnou řeholi podle Františkových představ, kterou papež Řehoř IX. odmítl schválit, jako příliš přísnou, a dosáhla alespoň toho, že papež udělil jejímu klášteru privilegium chudoby. Po celý svůj život sloužila potřebným a pomáhala bližním modlitbou i činem. Zemřela ve vysokém věku, v těžké době po smrti krále Přemysla Otakara II. na Moravském poli.

Patronka: nemocných, chudých a trpících
S Boží pomocí tvá síla, člověče, je vskutku nesmírná.

Svatý Josef

(19. března)

Manžel Panny Marie, Ježíšovy matky, a ochránce Svaté rodiny.

Vše, co je známo o pěstounovi Ježíše Krista je popsáno v evangeliích. Byl z rodu Davidova, povoláním tesař či stavitel. Není důvodu předpokládat, že už nebyl mlád, když se zasnoubil s Marií. Jeho obavy, když ji našel s dítětem pod srdcem, rozptýlil anděl, který se mu zjevil, a on si ji vzal za ženu. Po Ježíšově narození byl ve snu vyzván, aby uprchl s Marií a dítětem do Egypta a zachránil se tak před Herodovým pronásledováním. Vrátit se měl teprve po Herodově smrti. Josef se však obával Herodova nástupce, a proto se usadil v Nazaretu v Galileji (Mt 1, 18-25; Mt 2, 13-23). Epizoda o dvanáctiletém Ježíšovi ztraceném v Jeruzalémě (L 2, 41-48) opět ukazuje Josefa jako věrného strážce a pomocníka.

Není známo, kdy zemřel, ale zřejmě to bylo před Ježíšovým ukřižováním (J 19, 25-27). Text evangelií nám představuje spravedlivého, laskavého, důstojného a moudrého muže, pohotového v jednání, ale dobrovolně ustupujícího do pozadí.

Patron: tesařů, celé církve, otců rodin a dělníků.

Vědomí bezprostřední blízkosti Boha vede k pokoře.

Terezie Nováková

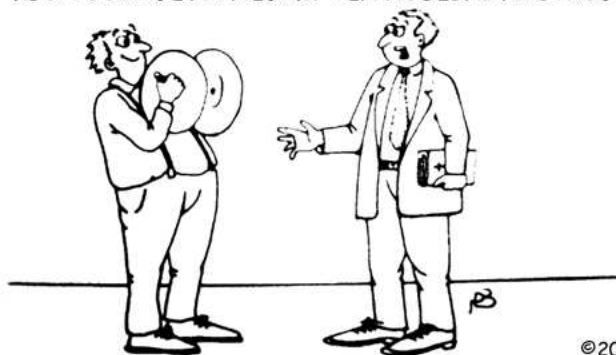
*Maria Tys sama jsi
přemohla nesčetné bludy,
jež se pokoušely
vyrvat tolik dítek
z naší náručí matky Církve,
vypros nám uprostřed
jedů a zvrácených nauk
víru pevnou a srdce čistě.*

Sv. Jan Bosko

DOBRÝ BOŽE, DĚKUJEME TI ZA TVÉ DARY A PROSÍME TĚ,
ABYCHOM NEBYLI PŘÍLIŠ TLUSTÍ.

DVĚ STĚ KŘESŤANŮ VE SBORU A VY JSTE JEDINÝ
KDO TU HRAJE NA NĚJAKÝ TEN HUDEBNÍ NÁSTROJ

©2005

**Nejste spokojeni s obsahem našeho časopisu?
Pak právě zde mohl být Váš názor nebo článek.**

!!! NEBUĎTE PASIVNÍ, PIŠTE !!!

**Stejně jako není kouře bez ohně,
nelze mít časopis bez článků.**

Čtenářské okénko aneb literatura, která by neměla ujít vaší pozornosti

„Náhoda je blbec a zákony pravděpodobnosti jsou nevyzpytatelné.“

O emotivně silně nabytý zážitek se většinou člověk potřebuje s někým podělit. To byl zřejmě důvod, proč autor výkřiku „Náhoda je blbec a zákony pravděpodobnosti jsou nevyzpytatelné“ zřejmě ještě za tepla zformuloval následující věty: „Být má ranní chůze byt' jen o trochu rychlejší, kdo ví, jak to mohlo dopadnout. Stalo se to před přechodem, na který jsem mířil. Škodovka, zřejmě s letním obutím a kdo ví, do jaké míry sjetým, jela po zabrzdění nějaké ty metry dál, i když kola se už netočila.“ Aniž bych chtěla snižovat takové situace musela jsem se usmát, protože

se mi po letech z paměti vynořila věta okřídlená věta: „Šel pán po ulici a spadla na něj taška ze střechy.“ ...

... připomínám, že se nehodlám přít o definice s žádným filosofem; chce-li někdo na náhody věřit, já mu to neberu, jen ať si klidně věří. Avšak je tu možnost, zkusit se jednou podívat na všechny ty náhody, nutnosti, příčiny a následky pohledem sv. Augustina: „Bůh je tak dobrý, že v jeho ruce, dokonce i zlo pomáhá vytvářet dobro.“

Ukázka z knížky: **Náhody a náhodičky s Marií Svatošovou** (KN Kostelní Vydří 2004, cena: 109 Kč)

Ilka Motyčková

GABRIEL – Vydává čáslavská římskokatolická farnost pro svou vnitřní potřebu nákladem 70ks.
Adresa: Kostelní náměstí 186, 286 01 Čáslav, Tel.:327 312 907, **Email:** redakce.gabriel@seznam.cz

Redakční rada: Terezie Nováková, Martin Jusko, Lukáš Novák

Redakce si vyhrazuje právo zaslané příspěvky krátit či upravovat. Cena dobrovolná.

VELKÉ DÍKY VŠEM, KTERÍ SE PODÍLELI NA TVORBĚ TOHOTO ČÍSLA!